Runda 1, december 2022

A1 Värmepumpen

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Värmepumpen stannar. Den är 14 år gammal. Elen kostar mer än på länge, 2,91 kr per kWh i höst. Barnen är två och fem år. Huset måste vara varmt.

Kontot när ni väljer

Startkontot + cirka 42 000 kr, det som kommer in i år.

Faktakort: inflation

Vad är det? Priserna stiger, så samma pengar räcker till mindre. Det kallas att köpkraften faller.

Varför händer det? El och transporter blir dyrare för företagen, och mycket av det hamnar i priset på det de säljer. I december 2022 är priserna 10,2 procent högre än ett år tidigare.

Vad betyder det i kronor? Era 20 000 kWh *(exempel)* kostade 35 000 kr i fjol. I år kostar de 49 600 kr.

Ni tar ställning till: 40 000 kr och en gammal pump, eller 120 000 kr och lägre elräkning i många år?

Väg 1: Laga

40 000 kr från kontot *(exempel)*. Elen som förut.

Väg 2: Byt

Ny pump 120 000 kr *(exempel)*: 60 000 kr från kontot och 60 000 kr i lån, det banken går med på. Lånet betalas på tre år. 7 000 kWh mindre el om året *(exempel)*. Elräkningen blir cirka 13 100 kr lägre om året, med årets priser.

Det vet ni inte: hur länge en lagad pump håller. Vad elen kostar nästa år.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **köpkraft** eller **inflation**.

Didaktikstudion

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 1, baksidan

A1 Året 2022

Räkna med raderna för 2022 och räntan för **bolån**. Räntan står på tavlan.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2022

Inkomst efter skatt, med stöd	46 900
Mat	8 200
Övrigt	24 000
El	4 100
Amortering	4 000
Kvar före räntan	6 600
Lånet, räntan räknas på	2 380 000

Val och händelser

Ni lagade	−40 000
Ni bytte	−60 000

Kontot ska nu vara ett av

29 000, 9 000

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 2, januari 2023

A2 Bunden eller rörlig

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Riksbanken har höjt styrräntan från 0 till 2,50 procent på ett år. Banken ringer: ni kan låsa räntan i tre år. Hittills har ni haft rörlig ränta.

Kontot när ni väljer

Kontot från förra året.

Faktakort: rörlig och bunden ränta

Vad är det? Rörlig ränta ändras var tredje månad. Bunden ränta är låst, här i tre år.

Varför händer det? Riksbanken höjer för att få ned inflationen. Dyrare lån gör att hushåll och företag väntas köpa mindre.

Vad betyder det i kronor? Staten ger tillbaka 30 procent av räntan, därför står ni för 70 procent av den. Ni skulle betala 4 600 kr i månaden med dagens rörliga ränta, 3,38 procent. Med bunden, 3,73 procent, betalar ni 5 100 kr.

Ni tar ställning till: är det värt 18 000 kr på tre år att veta exakt vad räntan blir?

Väg 1: Behåll rörlig

500 kr mindre i månaden i dag. Stiger räntan betalar ni mer, sjunker den betalar ni mindre.

Väg 2: Bind i tre år

3,73 procent 2023, 2024 och 2025, vad som än händer. Måste ni sälja innan dess kan banken ta betalt för det.

Det vet ni inte: hur högt räntan går, och när den vänder. Kontot är litet, så ni har inget stort utrymme åt något håll.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **styrränta**.

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 2, baksidan

A2 Året 2023

Räkna med raderna för 2023. Rörlig: räkna med årets bolåneränta. Räntan står på tavlan. Bunden: räkna med 3,73 procent i år och på de två nästa korten.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2023

Inkomst efter skatt, med stöd	48 600
Mat	9 200
Övrigt	25 400
El	3 400
Amortering	4 000
Kvar före räntan	6 600
Lånet, räntan räknas på	2 332 000

Val och händelser

Staten betalar ut elstöd, det är störst för den som använder mest el *(exempel)*	+16 000
Ni bytte pumpen: det är lånet minus den el ni sparar	−13 000

Kontot ska nu vara ett av

63 000, 52 200, 30 000, 19 200

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 3, juni 2024

A3 Yrket eller lagret

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Samirs företag varslar, och han sägs upp. Sista lönen är i juni. Han tjänar 25 000 kr efter skatt *(exempel)*. Han har två intervjuer på gång inom sitt yrke. Samma vecka, medan han fortfarande har jobbet, erbjuder ett lager honom jobb direkt, för 4 000 kr mindre i månaden *(exempel)*.

Kontot när ni väljer

Kontot från 2023 + cirka 23 000 kr, det som kommer in i år. Bunden: lägg till 10 800 kr. Lagade ni pumpen: den kränglar igen, dra 30 000 kr *(exempel)*. Bytte ni: dra 12 400 kr, lånet och elen.

Faktakort: varsel och a-kassa

Vad är det? Varsel betyder att ett företag anmäler att det kan behöva säga upp folk. A-kassan betalar en del av lönen när jobbet är borta.

Varför händer det? Företag som säljer mindre behöver färre anställda. Hösten 2023 och våren 2024 stod bygg, tillverkning och handel för en stor del av varslen.

Vad betyder det i kronor? A-kassan ger 80 procent av lönen, med ett tak. Tre månader utan jobb kostar er cirka 21 700 kr efter skatt.

Ni tar ställning till: 4 000 kr mindre varje månad så länge jobbet varar, eller en väntan som kan tömma kontot?

Väg 1: Sök jobb i yrket

Tacka nej till lagret. Räkna med tre månader med a-kassa, –21 700 kr. Det kan bli längre: tolv månader kostar cirka 100 000 kr *(exempel)*. Sedan samma lön som förut.

Väg 2: Ta lagerjobbet

Ingen dag utan lön. 4 000 kr mindre i månaden: –24 000 kr i år, –48 000 kr nästa år. Skiften krockar med intervjuerna, så det blir lagret ett bra tag.

Det vet ni inte: hur lång tid det tar.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **a-kassa** eller **buffert**.

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 3, baksidan

A3 Året 2024

Räkna med raderna för 2024. Räntan står på tavlan. Bunden: 3,73 procent.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2024

Inkomst efter skatt, med stöd	50 400
Mat	9 400
Övrigt	25 900
El	3 300
Amortering	4 000
Kvar före räntan	7 800
Lånet, räntan räknas på	2 284 000

Val och händelser

Ni lagade pumpen	−30 000
Ni bytte pumpen	−12 400
Ni sökte i yrket: det tog **sex** månader	−46 100
Ni tog lagret	−24 000

Kontot ska nu vara ett av

42 600, 27 200, 21 000, 20 500, 5 600, 5 100, −1 100, −16 500

Minus betyder att kontot har gått under golvet.

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Slutkortet

A Året 2025

Räkna med raderna för 2025. Räntan står på tavlan. Bunden: 3,73 procent. Det är nu dyrare än årets ränta.

I par, 3 min

Er uppgift

Sista året

1. **Räkna** 2025.
2. **Skriv** kontot på räknebladet.
3. **Ringa in:** Höll golvet? Nådde ni målet?

Kronor i månaden 2025

Inkomst efter skatt, med stöd	52 200
Mat	9 800
Övrigt	26 600
El	3 400
Amortering	4 000
Kvar före räntan	8 400
Lånet, räntan räknas på	2 236 000

Val och händelser

Ni bytte pumpen. Lånet är nu betalt, och elen är lägre i många år	−10 900
Ni tog lagret	−48 000

Kontot ska nu vara ett av

62 500, 54 100, 36 600, 36 200, 28 200, 27 800, 10 300, 1 900

Målet

Bo kvar och ha minst 20 000 kr i slutet av 2025, utan att ha gått under golvet.

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar